

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету історії та
міжнародних відносин

Протокол № 1 від 30.01.2026 р.

**КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Центральноевропейські студії: історія, археологія та етнологія»**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В9 Історія та археологія

на 2026 / 2027 навчальний рік

УЖГОРОД 2026

З М І С Т

№ з/п	Назва навчальної дисципліни	№ ст.
II курс (3 - 4-й семестри)		
3 семестр із запропонованого переліку слід обрати дві позиції		
1	Історія Візантії	4
2	Люксембурги в суспільно-політичному житті Центральної Європи	5
3	Народи Балтійського регіону в добу Середньовіччя: німецька колонізація та військова експансія	6
4	Людина доби Античності: повсякдення та ментальність	7
4 семестр із запропонованого переліку слід обрати дві позиції		
5	Військово-політичні відносини Русі та Польщі в добу Середньовіччя	8
6	Чесько-німецькі відносини в добу Середньовіччя	9
7	Роль династії Габсбургів у боротьбі проти османської навали на Центральної Європи (XV - середина XVI ст.)	10
8	Українсько-угорські відносини добу Середньовіччя	11

ВСТУП

Відповідно до розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг вибірових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня вищої освіти.

Каталог містить анотований перелік дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти згідно з навчальним планом відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Затвердженим рішенням Вченої ради ДВНЗ УжНУ, протокол № 2 від 03.03.2020 р.). Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти обирають дисципліни згідно з навчальним планом в строки, визначені Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Обсяг кредитів, які виділені на засвоєння матеріалу вибірових дисциплін та форми контролю визначено Наказом ректора «Про формування освітніх програм та навчальних планів згідно із затвердженими стандартами вищої освіти» (№ 135/01-04 від 27.05.2021 р.).

Вибір навчальних дисциплін здобувачем вищої освіти створює умови для досягнення таких цілей:

- забезпечення формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії в межах освітньої програми та реалізації принципів студентоцентрованого навчання і викладання;
- поглиблення професійних знань та здобуття додаткових спеціальних фахових компетентностей в межах обраної освітньої програми;
- здобуття загальних та загально-професійних компетентностей в межах спеціальності, споріднених спеціальностей певної галузі знань;
- ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в інших галузях знань;
- розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

Відповідно до цілей, здобувачу вищої освіти пропонується реалізувати свій вибір наступними шляхами:

- 1) шляхом вибору однієї дисципліни із переліку вибірових дисциплін фахового або соціогуманітарного спрямування навчального плану освітньої програми, на якій навчається здобувач (здобувачу пропонується на навчальний рік перелік із кількох альтернативних дисциплін, з яких він обирає одну);
- 2) вибору дисципліни із каталогу вибірових дисциплін Університету, до якого входять дисципліни світоглядного характеру та професійно-орієнтовані дисципліни різних спеціальностей, запропоновані кафедрами для набуття та розвитку здобувачами соціальних навичок (soft skills);
- 3) вибору навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти в рамках реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність.

Запис для вивчення вибірових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у весняному семестрі до 15 березня навчального поточного року. Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які вступили на навчання на базі повної загальної середньої освіти, вибіркові дисципліни пропонуються з третього семестру навчання.

Інформація про вибіркові дисципліни

для кафедрального каталогу вибіркового курсів на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Історія Візантії
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України до модерної доби
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс має на меті сформувати у студентів уявлення про візантійську цивілізацію, державність і культуру, про унікальне місце Візантії у світовій історії, її роль у збереженні та поширенні християнства.

Дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

- інтегральні: вміння, застосовуючи фактичні знання, визначати типологію візантійської цивілізації з точки зору причинності, шляхів та форм становлення політичних і державних інститутів середньовічних суспільств; виявляти спільне й відмінне в історії Візантії та цивілізацій Західної Європи і середньовічного Сходу;

- загальні: набуття навичок всебічного аналізу проблем суспільно-політичного, господарського, релігійного і культурного життя ромеїв із використанням відповідного понятійного апарату; здатність самостійно опрацьовувати першоджерела та фахову літературу на відповідному рівні.

- спеціальні (фахові, предметні): володіти здатністю аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку суспільства для формування громадянської позиції; володіти здатністю використовувати базові знання з дисципліни при вирішенні професійних завдань; вміння розробляти елементи освітніх програм з цієї дисципліни.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ. Місце Візантії в середньовічному світі.

Тема 2. Джерела з історії та культури Візантії.

Тема 3. Історіографія історії Візантії.

Тема 4. Основні етапи історії Візантії.

Тема 5. Особливості соціально-економічного життя ромеїв.

Тема 6. Візантійська державність

Тема 7. Візантійське право і судочинство.

Тема 8. Візантійська дипломатія

Тема 9. Візантійська церква.

Тема 10. Повсякденне життя ромеїв.

Назва дисципліни	Люксембурги в суспільно-політичному житті Центральної Європи
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домоделної доби
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс має на меті висвітлити роль правителів з династії Люксембургів у суспільно-політичному житті Центральної Європи упродовж XIV – першої половини XV ст. Саме в цей період її представники перебували при владі у Священній Римській імперії, Чеському й Угорському королівствах та проводили активну внутрішню і зовнішню політику. Їм доводилося реагувати на вирішення нагальних проблем доби пізнього Середньовіччя.

Дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

- інтегральні: у процесі вивчення курсу студенти зможуть не тільки засвоїти найбільш важливі події з історії правління династії Люксембургів, але й навчитися застосовувати основні закономірності, методи та форми історичного аналізу у професійній науковій діяльності, виявляти спільне й відмінне в історії Центральної та Західної Європи;
- загальні: курс сприятиме засвоєнню ключових проблем середньовічної історії німецького, чеського та угорського народів за правління представників династії Люксембургів з використанням відповідного понятійного апарату, а також закріпить навички самостійного опрацювання на відповідному рівні першоджерел та фахової літератури;
- спеціальні (фахові, предметні): курс навчить аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку країн Центральної Європи для формування громадянської позиції, використовувати базові знання з дисципліни при вирішенні професійних завдань, поглибити знання для підготовки освітніх програм з історії Німеччини, Чехії та Угорщини.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Предмет і завдання курсу, його наукові аспекти.
- Тема 2. Політичний розвиток Німеччини в останній третині XIII – першій половині XIV ст.
- Тема 3. Прихід до влади в Німеччині Генріха VII Люксембурга.
- Тема 4. Утвердження на чеському троні Яна Люксембурга, його внутрішня і зовнішня політика.
- Тема 5. Карл IV та його роль у розвитку Чехії.
- Тема 6. Німецькі землі у фокусі імперської політики Карла IV.
- Тема 7. Вацлав IV Люксембург, його боротьба за збереження німецького трону та неспокойне володарювання в Чехії.
- Тема 8. Правління Сигізмунда I Люксембурга в Угорщині.
- Тема 9. Здобуття Сигізмундом I Люксембургом імператорської корони, його боротьба з гуситами.

Назва дисципліни	Народи Балтійського регіону в добу Середньовіччя: німецька колонізація та військова експансія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домоделної доби
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, конспект лекцій, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу – охарактеризувати становище народів Балтійських земель та висвітлити процес німецької колонізації й військової експансії у цей регіон в добу Середньовіччя.

Завдання курсу:

- простежити особливості розвитку етнічних спільнот у Балтійському регіоні в добу раннього Середньовіччя;
- розглянути перебіг, хід і наслідки утвердження польського панування в Помор'ї;
- висвітлити основні етапи колонізації Балтійського регіону німецькими селянами та містянами;
- з'ясувати передумови появи та охарактеризувати процес утвердження тевтонських рицарів у Балтійському регіоні;
- проаналізувати основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики державних утворень Тевтонського та Лівонського орденів;
- розкрити особливості міждержавних відносин Польщі й Тевтонського ордену;
- дослідити передумови, причини та перебіг військових конфліктів між та Польщею й Тевтонським орденом;
- з'ясувати позицію католицької церкви щодо військової експансії Тевтонського ордену проти Литви та Польщі.
- охарактеризувати політичні зусилля Польщі й Литви щодо протидії експансії німецьких рицарів;
- розглянути діяльність визначних історичних постатей (правителів, воєначальників, великих магістрів, єпископів) у контексті військово-політичних відносин між державами Балтійського регіону в добу Середньовіччя.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Передумови й причини німецької колонізації на Схід.

Тема 2. Завоювання полабських слов'ян.

Тема 3. Підкорення поляками Помор'я.

Тема 4. Балтійські народи у XII – на початку XIII ст.

Тема 5. Поява німецьких рицарів та колоністів у Балтійському регіоні.

Тема 6. Утвердження в Балтійському регіоні Тевтонського ордену.

Тема 7. Державні утворення Тевтонського і Лівонського орденів.

Тема 8. Походи чеського короля Пршемисла Отакара II у Пруссію.

Тема 9. Протидія Польщі й Литви засиллю тевтонських рицарів у XIV ст.

Тема 10. Боротьба Польщі та Великого князівства Литовського з Тевтонським орденом у XV ст.

Назва дисципліни	Людина доби Античності: повсякдення та ментальність
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби (АСІУДД)
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, Наукова бібліотека ДВНЗ «УжНУ», мультимедійний проектор, ноутбук, віртуальне середовище Moodle
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу: систематичне, комплексне, об'єктивне вивчення та аналіз Античної (греко-римської) цивілізації у вигляді її двох складових – сфери повсякдення (побуту та матеріальної культури) і ментальності (способу життя). Заплановано здійснити аналіз нових тенденцій та наукових поглядів на окремі аспекти повсякденного функціонування Античної цивілізації. Такий підхід дозволить реконструювати так зване «обличчя цивілізації», відчутти своєрідний колорит епохи. Повсякденна історія відкриває для нас світ простих людей, які дуже рідко фігурують в історії, перебуваючи в тіні великих особистостей. Повсякденна історія безпосередньо пов'язана із ментальністю та поведінкою людини, її активністю та творчістю, специфіку мислення. Названа дисципліна сприятиме формуванню у студентів комплексного бачення та сприйняття особливостей Античної цивілізації та її культури, її досягнень та внесків в історію та культуру європейської цивілізації та в історію усього людства.

Завдання: в процесі вивчення курсу студенти-бакалаври повинні доповнити та остаточно сформулювати уявлення про унікальність Античної (греко-римської) цивілізації, з'ясувати особливості і закономірні риси формування відповідної моделі відносин в суспільстві і специфіку мислення людини того часу. Завдяки вивченню названої дисципліни студенти спроможні сформулювати уявлення про специфіку розвитку Античної цивілізації, з'ясувати особливості і закономірні риси формування специфічної моделі відносин між людиною доби Античності та державними, політичними, ідеологічними, соціальними інститутами, різними сферами культурного й релігійного життя.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Вступ до курсу. Етимологія ключових понять та джерельна база.
- Тема 2. Сім'я та родинні відносини доби Античності.
- Тема 3. Жінка та дитина доби Античності.
- Тема 4. Культура харчування доби Античності.
- Тема 5. Поховальні традиції доби Античності.
- Тема 6. Рабство доби Античності.
- Тема 7. Правова культура доби Античності.
- Тема 8. Релігія у ментальності та повсякденні античної людини.
- Тема 9. Побут античної людини.
- Тема 10. Сфера дозвілля античної людини.
- Тема 11. Видовища доби Античності.
- Тема 12. Культура сексуальних відносин в добу Античності.
- Тема 13. Медицина та культура догляду за тілом в добу Античності.
- Тема 14. Музична культура доби Античності.
- Тема 15. Ментальність та поведінкові особливості стародавніх греків та римлян.

Назва дисципліни	Українсько-угорські відносини в добу Середньовіччя
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	Історичні карти, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Курс «Українсько-угорські відносини в добу Середньовіччя» має на меті послідовне вивчення українсько-угорських відносин в період Середньовіччя крізь призму політичних, соціально-економічних, культурних та релігійних зв'язків. Такі знання й навички сприятимуть кращому розумінню історичної еволюції державотворчих процесів у країнах Центральної Європи. Знання дисципліни передбачає вміння збирати, систематизувати, аналізувати інформацію історичного характеру та використовувати її на практиці. Опрацювання історичних джерел та практичні види роботи спонукатимуть студентів до логічного мислення, критичного аналізу теоретичного матеріалу та історичних джерел. Оволодіння дисципліною передбачає пізнання політичних, соціально-економічних та культурно-релігійних міждержавних процесів. Програма навчального курсу розрахована на вивчення і засвоєння конкретного матеріалу по українсько-угорським відносинам в добу Середньовіччя (IX–XV ст.).

Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

- знати: мету, завдання, об'єкт, предмет та методику дисципліни; зміст основних категорій дисципліни; факти, матеріали, гіпотези та домінуючі й альтернативні погляди стосовно тем курсу; суть політичних, соціально-економічних та релігійно-культурних українсько-угорських взаємин в добу Середньовіччя;

- володіти: матеріалом курсу; здібностями до складання бібліографії з тематики досліджень, що проводяться; основними прийомами методичної роботи історика; оволодіти навичками самостійної роботи з історичними джерелами і науковою літературою, пошуком необхідної інформації через мережу «Інтернет» для використання на семінарських заняттях, при написанні рефератів, курсових та дипломних робіт;

- вміти: використовувати рекомендовану літературу та джерела; аналізувати основні концепції й гіпотези етногенезу українців та угорців; порівнювати особливості організації державної влади, економіки, релігії та культури; давати критичну оцінку усталеним поглядам на проблеми українсько-угорських відносин доби Середньовіччя, що порушуються на лекціях та семінарських заняттях; використовувати методи порівняння, аналогії, протиставлення, історизму, типології та інші; готувати виступи на проблематику, що стосується предмету дисципліни, застосовувати картографічні матеріали.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ до курсу.

Тема 2. Українсько-угорські відносини (IX – перша третина XII ст.). Тема 3. Відносини Угорського королівства з династією Рюриковичів (XII – поч. XIII ст.). Тема 4. Галицько-Волинське князівство в політиці Угорського королівства (XIII ст.).

Тема 5. Галицька й Волинська землі у зовнішній політиці династії Анжу (1308–1382 рр.)

Тема 6. Міграції та ідентифікації в українсько-угорських відносинах (XI–XIV ст.).

Тема 7. Релігійні та культурні українсько-угорські взаємини (X–XIV ст.).

Назва дисципліни	Військово-політичні відносини Русі та Польщі в добу Середньовіччя
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домоделної доби
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, конспект лекцій, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу – простежити військово-політичні відносини Русі та Польщі в добу Середньовіччя.

Завдання курсу:

- висвітлити процес становлення політичних відносин Русі та Польщі;
- розкрити особливості міждержавних відносин Русі та Польщі в умовах сильної центральної влади;
- з'ясувати особливості відносин Русі та Польщі в умовах політичної роздробленості;
- дослідити передумови, причини та перебіг військових конфліктів між Руссю та Польщею;
- простежити основні етапи польської політики короля Русі Данила Романовича та його спадкоємців;
- з'ясувати позиції руських володарів і польських правителів щодо Литви;
- розглянути перебіг, хід і наслідки утвердження польського панування в Галичині;
- охарактеризувати особливості становища руських земель у складі Великого князівства Литовського після укладення Кревської унії;
- розглянути діяльність провідних історичних постатей (правителів, полководців, посадовців) у контексті військово-політичних відносин Русі та Польщі в добу Середньовіччя.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Становлення відносин Русі і Польщі (кінець X – середина 30-х років XI ст.).

Тема 2. Становище Польщі та Русі на політичній шахівниці Європи наприкінці 30-х років XI ст. – упродовж першої третини XII ст.

Тема 3. Польські та руські князівства в середині XII – на початку XIII ст.

Тема 4. Відносини Волинської й Галицької земель з польськими князівствами у першій третині XIII ст.

Тема 5. Польща і Східна Європа в середині XIII – першій третині XIV ст.

Тема 6. Утвердження польського панування в Галичині.

Тема 7. Особливості відносин між Польщею та Литовсько-Руською державою наприкінці XIV – у другій половині XV ст.

Назва дисципліни	Чеські-німецькі відносини в добу Середньовіччя
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, конспект лекцій, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу – простежити військово-політичні відносини Чеської держави та Німеччини в добу Середньовіччя. Завдання курсу:

- висвітлити процес становлення політичних відносин між Чеським князівством та Німеччиною;
- розкрити особливості міждержавних відносин Чеського князівства та Німеччини в X ст.;
- дослідити передумови, причини й перебіг військових конфліктів між Чехією та Німеччиною;
- з'ясувати особливості імперської політики Фрідріха I Барбароси щодо Чеської держави;
- простежити процес надання німецькими імператорами чеським князям королівського титулу;
- розкрити роль Карла IV Люксембурга в розширенні земель чеської корони за рахунок німецьких володінь;
- проаналізувати вплив гуситського руху на німецькі землі;
- розглянути діяльність провідних історичних постатей (правителів) у контексті військово-політичних відносин Чехії та Німеччини в добу Середньовіччя.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Причини й передумови орієнтації перших чеських князів на Німеччину.

Тема 2. Чесько-німецькі відносини в X ст.

Тема 3. Німецький імператор Генріх III та чеський князь Бржетислав I: від протистояння до компромісу.

Тема 4. Відносини чеського володаря Вратислава II з німецьким імператором Генріхом IV.

Тема 5. Німецький імператор Лотар II Саксонський і чеський князь Собеслав I: від конфронтації до співпраці.

Тема 6. Чеська держава у фокусі зовнішньої політики Конрада III та Фрідріха I Барбаросси.

Тема 7. Чеський король Пршемисл Отакар I: лавірування між Штауфенами і Вельфами.

Тема 8. Вплив чеського короля Пршемисла Отакара II на політичне життя у Священній Римській імперії.

Тема 9. Чеський король Вацлав II та його відносини з Габсбургами.

Тема 10. Карл IV Люксембург «батько Чехії, вітчизни імперії».

Тема 11. Чесько-німецькі відносини за правління Вацлава IV.

Тема 12. Утвердження на німецькому троні Сигізмунда Люксембурга та його боротьба з гуситами.

Назва дисципліни	Роль династії Габсбургів у боротьбі проти османської навали на Центральної Європи (XV - середина XVI ст.)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, конспект лекцій, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу - прослідкувати роль династії Габсбургів у історії Центральної Європи. Такі знання й навички сприятимуть кращому розумінню історичної еволюції державотворчих процесів у країнах Центральної Європи. Знання дисципліни передбачає вміння збирати, систематизувати, аналізувати інформацію історичного характеру та використовувати її на практиці. Опрацювання історичних джерел та практичні види роботи спонукатимуть студентів до логічного мислення, критичного аналізу теоретичного матеріалу та історичних джерел. Оволодіння дисципліною передбачає пізнання політичних, соціально-економічних та культурно-релігійних процесів, які обумовлюють особливості історичного розвитку Центральної Європи. Програма навчального курсу розрахована на вивчення і засвоєння конкретного матеріалу.

Основна увага при цьому буде зосереджена на ролі династії Габсбургів у боротьбі проти турецької навали до Центральної Європи протягом XV– середини XVI ст., крізь призму основних подій, що були пов'язані із зміною політичного, суспільного, культурного та етнічного становища у даному регіоні. У процесі вивчення курсу студенти зможуть визначити причини, хід та наслідки турецької експансії; виокремлювати найбільш важливі події даного процесу; розуміти суть укладених мирних договорів між ворогуючими сторонами; усвідомлювати наслідки процесів пов'язаних з турецькою експансією для країн вказаного регіону; порівнювати становище ворогуючих сторін та залежних від них територій; характеризувати основні події, пов'язані з процесом турецької експансії тощо; використовувати засвоєний матеріал на практиці.

Курс сприятиме виробленню таких компетентностей, як здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати знання у галузі гуманітарних та соціальних наук при здійсненні аналітичних робіт; опанування основних понять та термінів тощо.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Початок турецької експансії на Балкани (друга половина XIV – перша половина XV ст.)
- Тема 2. Завойовницькі походи турків османів на Заході у середині – наприкінці XV ст.
- Тема 3. Угорське королівство та Османська імперія на початку XVI ст.
- Тема 4. Словацькі землі та турецька експансія в середині XVI ст.
- Тема 5. Габсбурги та війна з Османською імперією.
- Тема 6. Правління Фердинанда I Габсбурга.
- Тема 7. Династія Габсбургів та ситуація у Центральній Європі у середині половині XVI ст.
- Тема 8. Угорське, габсбурзьке та османське військо й військова справа у XVI ст.
- Тема 9. Центральна Європа під владою Османської імперії.